

การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*

The Application of Buddhist Ethics to the Coffee Shop Business in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province

ธัญญพัทธ์ สวนดง, จรัส ลีกา และพระราชพัฒน์วัชรบัณฑิต (สุกันยา ฮุดพะกะดี)

Thanyaphat Suandong, Jaras Leeka and Phrarajpattanavajjarabundit (Sukanya Hadphakdee)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: seaeaw2878@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ในธุรกิจร้านกาแฟ 2) ศึกษาหลัก
การดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และ 3) วิเคราะห์การประยุกต์ใช้พุทธ
จริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟ การวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากพระไตรปิฎก เอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 35 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาตามหลักอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักพุทธจริยศาสตร์ เป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ เพื่อพัฒนา
คุณธรรมและศีลธรรม การประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในธุรกิจร้านกาแฟช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์
ที่ดีในองค์กรและการบริการลูกค้า ส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยเน้นหลักพรหมวิหาร
สังคหวัตถุ และอิทธิบาท

2. ธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการดำเนินงานตามทฤษฎี 4M และ
หัวใจการบริการ โดยมุ่งเน้นคุณภาพการให้บริการ ความตั้งใจของพนักงาน และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ เป็นแนวทางที่ส่งเสริมความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจและ
จริยธรรม โดยหลักพรหมวิหารใช้ในการพัฒนาตนเอง หลักสังคหวัตถุใช้ในการบริหารงาน และหลักอิทธิ
บาทใช้ในการขับเคลื่อนงาน การประยุกต์หลักธรรมเหล่านี้ไม่เพียงสร้างผลกำไร แต่ยังยกระดับคุณภาพ

*ได้รับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2568; แก้ไขบทความ: 25 สิงหาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 27 สิงหาคม 2568

ชีวิตบุคลากร ส่งเสริมสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และทำให้อุธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: พุทธจริยศาสตร์; ธุรกิจร้านกาแฟ; การประยุกต์ใช้

Abstract

The objectives of this study were: (1) to examine Buddhist ethics in coffee shop businesses, (2) to study the principles of coffee shop management in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, and (3) to analyze the application of Buddhist ethics in coffee shop operations. This qualitative research collected data from the Tripitaka, related documents, previous studies, and 35 key informants. Data were analyzed using descriptive analysis based on the inductive method.

The research results found that:

1. Buddhist ethics serve as a means to regulate physical, verbal, and mental behavior, cultivating morality and virtue. Applying Buddhist ethics in coffee shop businesses strengthens organizational relationships and customer service, contributing to sustainable success. Key principles include the Brahmavihāra, Saṅgahavatthu, and Iddhipāda.
2. Coffee shop businesses in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province apply the 4M theory and the “service mind” principle, emphasizing service quality, staff dedication, and building positive relationships with customers.
3. The application of Buddhist ethics fosters both economic and ethical sustainability. The Brahmavihāra guides self-discipline, the Saṅgahavatthu supports work management, and the Iddhipāda motivates work performance. Integrating these principles not only generates economic profit but also enhances staff quality of life, promotes social harmony, and enables sustainable business growth.

Keywords: Buddhist Ethics; Coffee Shop Business; Applying

1. บทนำ

การดำเนินชีวิตที่มีมาตรฐานและความเป็นอยู่ที่ดีต้องมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อส่งมอบสินค้าและบริการแก่ผู้บริโภค โดยการทำธุรกิจเป็นกิจกรรมสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสนองความต้องการ

ของสังคม ธุรกิจต้องดำเนินการตามกฎหมายและจริยธรรมเพื่อให้สามารถแข่งขันและทำกำไรสูงสุดในตลาดได้ องค์กรธุรกิจที่มีการสร้างกำไรสูงจะมีความมั่นคงและอยู่รอดในตลาด หากขาดทุนหรือไม่สามารถทำกำไรได้ อาจต้องปิดกิจการ การทำกำไรสูงสุดจึงเป็นเป้าหมายหลักของธุรกิจ การแข่งขันทางธุรกิจเป็นการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด องค์กรที่ปรับตัวเร็วจะอยู่รอด ในขณะที่องค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวจะสูญเสียดตลาด การทำธุรกิจในระบบการค้าเสรีทั่วโลกได้รับอิทธิพลจากแนวคิดตะวันตก โดยเฉพาะคำกล่าวของมิลตัน ฟรายด์แมน (Milton Frieman) ที่ระบุว่า การใช้ทรัพยากรของบริษัทเพื่อเพิ่มผลกำไรเป็นหน้าที่หลักที่ควรทำที่อยู่ในกรอบการแข่งขันที่เป็นธรรม (Frieman, 1998, p. 251) การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีลักษณะคล้ายกับประเทศทุนนิยมอื่นๆ ที่ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับความกังวลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยของประชาชนจากผลกระทบที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้า อาทิ ความปลอดภัยของสินค้า กระบวนการผลิตที่ปลอดภัยต่อพนักงานและสังคม รวมถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างกำไรขององค์กรธุรกิจต้องเหมาะสมกับต้นทุนและเป็นธรรมต่อผู้บริโภค นักวิชาการ นักการเมือง และผู้นำสังคมต่างแสดงความห่วงใยว่า ธุรกิจไม่สามารถเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้หากขาดการคำนึงถึงจริยธรรม เนื่องจากการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงในปัจจุบัน ทำให้มีการแย่งชิงทรัพยากรของสังคมโดยขาดกฎเกณฑ์ที่เป็นธรรม การทำธุรกิจที่ไม่มีจริยธรรมและไม่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคมอาจส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจเองในระยะยาว (อนิวัช แก้วจำนงค์, 2556, หน้า 78)

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ความผันผวนทางการเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม องค์กรจึงต้องปรับเปลี่ยนนโยบายและโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม กระบวนการธุรกิจสำคัญ เช่น การผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้า รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริการต้องมีการแลกเปลี่ยนและสร้างประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย ธุรกิจต้องดำเนินการตามหลักจริยธรรมและมุ่งหวังกำไรที่คุ้มค่า พร้อมทั้งพัฒนาไปสู่ความสงบสุขและประสิทธิภาพที่ยั่งยืน (กิริติ บุญเจือ และพิมพา อาทิตยา, 2538, หน้า 78) จริยธรรมในการประกอบธุรกิจได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในโลกตะวันตก เพราะช่วยสร้างความมั่นคงแก่ธุรกิจและประโยชน์ต่อสังคมอย่างยั่งยืน ในโลกตะวันออก พ่อค้าหรือเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคม ปัญหาจริยธรรมเป็นปัญหาสากลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ระบบค่านิยมและพฤติกรรมของมนุษย์อาจเบี่ยงเบนจากจริยธรรมที่พึงประสงค์ แม้ว่าเวลาจะพัฒนาหลักจริยธรรมให้เหมาะสมกับสังคม สิ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างสันติคือเกณฑ์จริยธรรมซึ่งถือเป็นการบังคับภายใน (Internal sanction) ในขณะที่กฎหมายเป็นการบังคับภายนอก (External sanction) โดยการปฏิบัติตามจริยธรรมต้องอาศัยหลักคุณธรรมและการอบรมจิตใจของมนุษย์ ซึ่งมีความ

ซับซ้อนและแตกต่างกันไปตามสังคม โดยหลักการที่ถูกต้องมักมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์และความสุขมากกว่าความทุกข์ นั่นคือหลักของประโยชน์นิยม (Utilitarianism) (Frederick, C.,1993, p.110)

ในการประกอบธุรกิจบริการมักจะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับคน เช่น ความขัดแย้งภายในองค์กร หรือความไม่พึงพอใจจากลูกค้า ซึ่งการนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหานั้นสามารถเสริมสร้างศักยภาพในการทำธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หลักพุทธจริยศาสตร์เน้นความสมดุลและการปฏิบัติตามธรรม เช่น การมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น การมีสติในการตัดสินใจ และการทำงานด้วยความถูกต้องและยุติธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กร การปฏิบัติต่อลูกค้าและพนักงานอย่างใส่ใจ การแก้ปัญหาด้วยความเข้าใจ และการมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรและกับลูกค้า รวมถึงทำให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างยั่งยืน โดยหลักพุทธธรรมที่สำคัญในการเสริมสร้างการทำงานให้สำเร็จและมีความสุข ได้แก่ อิทธิบาท 4 คือ 1) ฉันทะ ความรักในงาน 2) วิริยะ ความขยันหมั่นเพียร 3) จิตตะ ความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน 4) วิมังสา การใช้ปัญญาและการไตร่ตรองในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง การทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี พร้อมมีผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่เข้าใจ จะนำไปสู่ความสุขและความสำเร็จในการทำงาน (ภัชลดา สุวรรณวล, พระครูภาวนาจันทคุณ และพระครูสมุห์ชินวรวัตร ธิรภทฺโท, 2564, หน้า 279-291) นอกจากนี้ ยังพบว่า ธุรกิจกาแฟสดเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีสองทางเลือกหลักในการดำเนินธุรกิจ คือ การเปิดร้านเองหรือการซื้อแฟรนไชส์ ร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอน (Cafe Amazon) ซึ่งมีชื่อเสียงในระบบแฟรนไชส์ และได้รับการยอมรับจากทั้งผู้บริโภคและองค์กรธุรกิจ ร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอนให้บริการทั้งในสถานบริการน้ำมันและนอกสถานบริการน้ำมัน โดยมีเมนูเครื่องดื่มและเบเกอรี่ให้เลือกหลากหลาย สำหรับสภาพแวดล้อมการใช้บริการที่ร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอน ในสถานบริการน้ำมันจะมีพื้นที่กว้างขวางและมีบรรยากาศร่มรื่นเพื่อรองรับลูกค้าที่เป็นผู้เดินทาง ส่วนร้านกาแฟในสถานที่อื่นๆ นอกสถานบริการน้ำมันจะมีขนาดร้านที่หลากหลายตามขนาดของพื้นที่ ซึ่งมักตั้งอยู่ในอาคารและมีลูกค้าทั้งขาประจำและขาจร อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอน คือการบริการที่ไม่สมบูรณ์ เช่น พนักงานไม่ให้ความใส่ใจ ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส และใช้ภาษาทื่อหรือเสียงที่ไม่น่าฟัง ซึ่งได้มีการตรวจสอบและให้คะแนนการบริการเพื่อแก้ไข แต่ปัญหานี้ยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องในบางสาขา โดยเฉพาะในร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอน นอกสถานบริการน้ำมันในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่ลูกค้าได้รับบริการที่ไม่สุภาพและขาดการเอาใจใส่จากพนักงาน (อัญญพัทธ์ สอนตง, 2558, หน้า 1-2) จากปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยเห็นควรนำหลักพุทธจริยศาสตร์ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจร้านกาแฟเพื่อความยั่งยืนในด้านการให้บริการ หลักพุทธจริยศาสตร์ที่จะนำมาเพื่อการประกอบการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผู้ประกอบการ พนักงาน ผู้บริโภค ให้ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการประกอบการร่วมกันที่จะนำไปสู่ความเป็นธุรกิจสีขาวด้วยการนำหลักพรหมวิหาร 4

ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2545, หน้า 124) มาเพื่อการครองตนเพราะภาวะความเป็นผู้นำหรือผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องประพฤติตนอยู่ในพรหมวิหารธรรมเมื่อประพฤติตนในคุณธรรมนี้แล้วจะได้รับการยกย่อง และความเคารพจากผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง นำหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2550, หน้า 25) มาใช้เพื่อการครองคนด้วยการสร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมงานที่มุ่งถึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ เพราะหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ให้มีความสามัคคี และการนำหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา (อภ.วิ. (ไทย) 35/505/244) มาใช้ในการครองงาน เพราะอิทธิบาทธรรมเป็นหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบกิจการต่างๆ ด้วยนำเป็นเครื่องมือสร้างบุคลากรให้มีความรักในงานที่มีศรัทธาเป็นฐานจึงเกิดความมุ่งมั่นด้วยจิตที่จดจ่ออยู่ในงานที่ตนรับผิดชอบเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น และมีการตรวจสอบกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการนี้การดำเนินธุรกิจบริการจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นการนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจบริการจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ไม่เน้นผลกำไรจนเกินพอดี แต่มีการคำนึงถึงคุณภาพการบริการเป็นสำคัญ และมีการคืนกำไรให้แก่ผู้มารับบริการจนนำไปสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน ในการดำเนินธุรกิจบริการที่สามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านค้าแพในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบริการที่ไม่ประสบความสำเร็จว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และควรเสริมศักยภาพในการประกอบธุรกิจร้านค้าแพด้วยวิธีการอะไร นอกจากนี้จะนำหลักพุทธจริยศาสตร์อะไรมาเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจบริการของสถานประกอบการ และเมื่อนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจร้านค้าแพของสถานประกอบการแล้วจะมีผลอย่างไร งานวิจัยนี้จะให้คำตอบกับคำถามที่เป็นข้อสงสัยข้างต้นนั้นได้เป็นอย่างดี และงานวิจัยนี้เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจะเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้สนใจทั่วไปที่จะนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจร้านค้าแพที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านค้าแพ
2. เพื่อศึกษาหลักการค้าดำเนินธุรกิจร้านค้าแพในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อวิเคราะห์การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านค้าแพในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2) ข้อมูลทุติยภูมิ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และตำราที่เกี่ยวข้องกับพุทธจริยศาสตร์และธุรกิจบริการ รายงานการประชุม และบทความทางวิชาการที่สะท้อนประเด็นการบริหารธุรกิจเชิงจริยธรรม ศึกษาเอกสาร หนังสือ รายงานวิจัย และหลักฐานที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีด้านธุรกิจบริการ เช่น การจัดการคุณภาพ ความพึงพอใจของลูกค้า และจริยธรรมธุรกิจ ศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น พรหมวิหาร 4, สังคหวัตถุ 4 และอิทธิบาท 4 เพื่อนำมาเป็นการรอบการวิเคราะห์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการโดยตรง และสามารถสะท้อนข้อมูลได้รอบด้าน รวมทั้งสิ้น 35 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการธุรกิจร้านค้าแฟ (เช่น ร้านกาแฟเมซอน) 2) พนักงานประจำสถานประกอบการ 3) ประชาชนผู้มาใช้บริการ การคัดเลือกกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งจาก “ผู้บริหาร-ผู้ปฏิบัติ-ผู้ใช้บริการ” ครบถ้วนในมิติของการดำเนินงาน

3. พื้นที่การเก็บข้อมูลจากร้านกาแฟเมซอน 4 แห่งในจังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 35 คน เน้นการรวบรวมข้อมูลจาก 3 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการ พนักงาน และผู้ใช้บริการ เพื่อสะท้อนข้อมูลจากหลายมิติ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์ Structured Interview: มีการกำหนดคำถามชัดเจนเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลอย่างเป็นระบบ Semi-Structured Interview: เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสะท้อนข้อมูลตามบริบทจริงของชุมชน In-depth Interview: มุ่งสนทนาเชิงลึกในประเด็นที่ซับซ้อนหรือยังไม่ชัดเจนประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ได้แก่ (1) หลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับธุรกิจบริการ (2) หลักการบริหารร้านค้าแฟในจังหวัดนครราชสีมา และ (3) การประยุกต์ใช้หลักธรรมในทางปฏิบัติ 1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อบันทึกพฤติกรรม การให้บริการ และปฏิสัมพันธ์ของผู้ประกอบการ พนักงาน ผู้ใช้บริการ 4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองร่วมกัน และตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล 5) สมุดบันทึกภาคสนาม สำหรับจดบันทึกสถานการณ์จริง เหตุการณ์สำคัญ และการตีความเบื้องต้น 6) เครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพ เพื่อเก็บหลักฐานเชิงประจักษ์ และใช้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลภายหลัง

5. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นคำถามสัมภาษณ์ 2) จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับข้อเสนอแนะ 3) ปรับปรุงและส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุม และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4) นำข้อเสนอแนะมาปรับแก้จนได้เครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ 5) ทดลองใช้เครื่องมือในกลุ่มย่อย (Pilot Test) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความน่าเชื่อถือ ก่อนนำไปใช้จริง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้ 1) อบรมผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการวิจัย 2) สำรวจสถานประกอบการที่มีเกณฑ์ชัดเจน ได้แก่ มีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และมีการดำเนินงานตามหลักพุทธจริยศาสตร์ 3) ประสานงานอย่างเป็นทางการโดยใช้หนังสือจากมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตเข้าพื้นที่วิจัย 4) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก สนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม 5) นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่เก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลระยะเวลาเก็บข้อมูล: เมษายน 2567-ตุลาคม 2567

7. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ดังนี้ 1) ดำเนินการตีความเชิงอุปนัย (Inductive Method) โดยยึดวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นเกณฑ์ 2) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธี การตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูล (Member Checking) และการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Validation) 3) ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ทั้งด้านข้อมูล เครื่องมือ และผู้วิจัย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ 4) นำเสนอผลการวิเคราะห์พร้อมภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความสมบูรณ์ของข้อมูลเชิงประจักษ์

4. สรุปผลการวิจัย

จากการทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านค้าแพในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. หลักพุทธจริยศาสตร์ในธุรกิจร้านค้าแพ พบว่า หลักพุทธจริยศาสตร์เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งกาย วาจา และใจ โดยมุ่งพัฒนาคุณธรรมและศีลธรรม เพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม การนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้ในธุรกิจร้านค้าแพช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความยั่งยืนในธุรกิจ โดยหลักพุทธจริยศาสตร์สามารถพัฒนาคุณธรรมในองค์กร ทำให้ทีมงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ หลักสำคัญในการประยุกต์ใช้ได้แก่ พรหมวิหาร 4 สำหรับการครองตน, สังคหวัตถุ 4 สำหรับการครองคน, และอิทธิบาท 4 สำหรับการครองงาน ซึ่งมีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้ 1) พรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมสันติสุขในสังคม โดยเมตตาสร้างความรักและปรารถนาดีในสังคม, กรุณากระตุ้นให้ช่วยเหลือกันในยามทุกข์, มุทิตาทำให้กิจกรรมดีๆ ดำเนินไป

อย่างราบรื่น, และอุเบกขาทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักธรรมและกฎเกณฑ์ที่ชอบธรรม. การนำพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟและชีวิตประจำวันจะช่วยให้มีจิตใจที่บริสุทธิ์ สงบ และสามารถดำเนินชีวิตอย่างสมดุล. การปรับทัศนคติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทำให้ชีวิตมีความสุขและยืดหยุ่น 2) หลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความสามัคคีในองค์กร โดยหลักนี้ประกอบด้วย ทาน การให้บริการที่มีคุณภาพ และช่วยเหลือลูกค้า, ปิยวาจา การใช้คำพูดที่สุภาพและเป็นมิตร, อตถจริยา การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น, และสมานัตตตา การวางตนให้มีความสม่ำเสมอและมั่นคง การประยุกต์ใช้หลักเหล่านี้จะช่วยสร้างความไว้วางใจและความพึงพอใจให้กับลูกค้า ทำให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างสังคมภายในร้านที่สงบสุขและสามัคคี 3) หลักอิทธิบาท 4 พบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน โดยฉันทะกระตุ้นความรักในงาน, วิริยะเสริมความพยายามไม่ย่อท้อ, จิตตะช่วยให้มุ่งมั่นและมีสมาธิแม้เจออุปสรรค, และวิมังสาช่วยพัฒนาผลลัพธ์จากการทำงาน การประยุกต์ใช้หลักเหล่านี้จะช่วยให้ทีมงานมีแรงจูงใจในการทำงานและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จ

2. หลักธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ธุรกิจร้านกาแฟคาเฟ่ อเมซอนในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาได้รับความนิยมสูงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสาขากระจายทั่วจังหวัดโคราชและเป็นจุดแวะพักสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น ร้านตกแต่งในธีมธรรมชาติ พร้อมเมนูหลากหลายที่ตอบโจทย์ลูกค้าทั้งกาแฟ เครื่องดื่มสมูทตี้ และเบเกอรี่คุณภาพดี คาเฟ่ อเมซอนยังเป็นศูนย์กลางการพบปะในชุมชนและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ร้านตั้งอยู่ในทำเลสะดวก เช่น ปั่นน้ำมันและห้างสรรพสินค้า พร้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการพักผ่อนและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการค้าร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปประเด็นเพื่อการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น สรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาการบริการลูกค้าในร้านกาแฟคาเฟ่ อเมซอน สาขานอกสถานีบริการน้ำมันในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พนักงานไม่ให้ความสำคัญกับการบริการลูกค้า เช่น ขาดรอยยิ้มและความกระตือรือร้นในการต้อนรับ การบริการล่าช้า และรสชาติของกาแฟไม่คงที่ ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความรู้เกี่ยวกับกาแฟของพนักงาน ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้ชายที่มาดื่มกาแฟตามความสะดวกและโอกาส โดยกาแฟเย็นเป็นเมนูที่ได้รับความนิยมสูงสุด เจ้าของและผู้บริหารร้านควรให้ความสำคัญกับการอบรมพนักงาน เพิ่มทักษะการบริการและความรู้เกี่ยวกับกาแฟ รวมถึงการควบคุมคุณภาพและรสชาติของกาแฟให้คงที่ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า 2) การบริหารร้านกาแฟอเมซอนด้วยทฤษฎี 4 M พบว่า การบริหารร้านกาแฟอเมซอนด้วยทฤษฎี 4 M (Man, Money, Material, Method) เป็นหลักการสำคัญในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน 1) การบริหารคน (Man)

เน้นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ โดยพัฒนาทักษะและทัศนคติของพนักงานเพื่อให้บริการลูกค้าอย่างมืออาชีพ 2) การจัดการงบประมาณ (Money) คำนึงถึงการคำนวณต้นทุนและตั้งราคาขายที่เหมาะสมเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงิน 3) การจัดการวัสดุอุปกรณ์ (Material) เลือกใช้วัสดุและเครื่องมือคุณภาพ เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพสูง 4) การจัดการวิธีการ (Method) กำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีมาตรฐานและใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน การนำทฤษฎี 4 M มาประยุกต์ใช้ช่วยให้ร้านกาแฟเมซอนประสบความสำเร็จในธุรกิจและเติบโตอย่างยั่งยืน 3) หลักการมีหัวใจบริการ (Service Mind) พบว่า หลักการมีหัวใจบริการเป็นแนวคิดที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟ โดยเน้นการให้บริการที่ดีแก่ลูกค้าด้วยความเต็มใจและจิตใจที่ดี การฝึกฝนและปลูกฝังหัวใจบริการในพนักงานช่วยสร้างความสะดวกสบายและความพึงพอใจให้กับลูกค้า เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส ต้อนรับด้วยไมตรีจิต และช่วยเหลือในทุกขั้นตอนการบริการ การมีหัวใจบริการทำให้ร้านกาแฟสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าและยกระดับการบริการให้มีคุณภาพสูงสุด ส่งผลให้ธุรกิจเติบโตและยั่งยืน

3. วิเคราะห์การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟเมซอน สามารถเป็นแนวทางที่สร้างคุณค่าและประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจและจริยธรรมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการนำหลักพรหมวิหารธรรม 4, หลักสังคหวัตถุ 4, และหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในแง่มุมต่างๆ ของธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนในระยะยาว ไม่เพียงแค่ผลกำไรทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพและเติบโตไปพร้อมกัน ซึ่งมีผลของการประยุกต์ใช้ดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรม 4 หลักพรหมวิหารธรรมประกอบด้วย เมตตา, กรุณา, มุทิตา, และอุเบกขา ซึ่งสามารถนำมาใช้ในธุรกิจร้านกาแฟได้อย่างหลากหลาย โดยในแง่ของเมตตาและกรุณา การให้ความสำคัญกับความต้องการและความสุขของลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญในการบริการ ซึ่งสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างร้านและลูกค้า ทำให้ลูกค้ารู้สึกว่ามีคุณค่าและได้รับการดูแลอย่างอบอุ่น สำหรับมุทิตา การแสดงความยินดีและสนับสนุนให้กับความสำเร็จของพนักงานและลูกค้าจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีภายในร้านกาแฟ ในขณะที่อุเบกขาจะช่วยให้ผู้บริหารและพนักงานสามารถรักษาความสงบและมุมมองที่เป็นกลางเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือความท้าทายต่างๆ 2) การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน, ปิยวาจา, อตถจริยา และสมานัตตตา ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟเมซอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทาน หรือการให้ คือการที่ร้านกาแฟสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนการศึกษาหรือการทำกิจกรรมเพื่อสังคม การใช้ปิยวาจาในธุรกิจจะหมายถึงการสื่อสารที่ดีและอบอุ่นต่อลูกค้า ทำให้ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจและกลับมาใช้บริการซ้ำ ส่วนอตถจริยาคือการดำเนินธุรกิจที่มีความโปร่งใสและยึดมั่นในหลักการ โดยมีจริยธรรมในการทำธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นจากลูกค้า และสมานัตตาคือการรักษา

ความสมดุลในการดำเนินธุรกิจ ไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสิ่งแวดล้อมหรือสังคมโดยรวม 3) การประยุกต์ใช้หลักอริยบท 4 หลักอริยบท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ, วิริยะ, จิตตะ และวิมังสา ซึ่งสามารถใช้ในการขับเคลื่อนธุรกิจให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ในส่วนของฉันทะ ความรักและความชื่นชอบในการทำงานร้านกาแฟจะช่วยให้ผู้บริหารและพนักงานมีแรงจูงใจในการพัฒนาร้านกาแฟและบริการให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนวิริยะหมายถึงความมุ่งมั่นและความพยายามในการทำงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการที่ดี เพื่อให้ร้านกาแฟสามารถแข่งขันในตลาดได้ ส่วนจิตตะคือการมุ่งมั่นไปในทางที่ถูกต้อง คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งในแง่ของธุรกิจและสังคม และวิมังสาคือการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือดำเนินการต่างๆ เพื่อให้เกิดผลที่ดีที่สุดแก่ทั้งร้านกาแฟและสังคมโดยรวม

ดังนั้น การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่เพียงแต่ทำให้ร้านกาแฟสามารถสร้างผลกำไรได้อย่างยั่งยืน แต่ยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างร้านกับลูกค้า พนักงาน และสังคม โดยมุ่งเน้นการทำธุรกิจอย่างมีจริยธรรม มีความโปร่งใส และเคารพต่อความต้องการของทั้งลูกค้าและสังคม นอกจากนี้ยังสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร ช่วยเสริมสร้างพนักงานที่มีคุณภาพ และเป็นแรงผลักดันให้ร้านกาแฟเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็นเพื่อการอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารร้านกาแฟผสมผสานด้วยทฤษฎี 4 M เน้นการบริหารคน งบประมาณ วัสดุ และวิธีการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืน โดยการลงทุนในพนักงานที่มีทักษะ การจัดการการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้วัสดุคุณภาพ และการพัฒนากระบวนการทำงานมาตรฐาน การมีหัวใจบริการ (Service Mind) เป็นอีกปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับ (ธัญญพัทธ์ สอนตง, 2558, หน้า 1-2) ได้ทำวิจัยเรื่อง ประยุกต์การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมบริการลูกค้าร้านกาแฟ คาเฟ่ อเมซอน นอกสถานบริการน้ำมันในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าปัญหาการบริการลูกค้าร้านกาแฟคาเฟ่ อเมซอนเกิดจากการขาดการเอาใจใส่และคุณภาพในการบริการ โดยเสนอแนวทางการแก้ไข 5 วิธีผ่านการประยุกต์การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งช่วยปรับปรุงคุณภาพการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาการขาดการเอาใจใส่ในบริการกำลังดำเนินการอยู่ และคาดว่าจะมีผลในระยะยาว นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหานี้ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อผลสำเร็จที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการใช้หลักการบริหาร 4 M และหัวใจบริการ (Service Mind) เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งสอดคล้อง

กับอรุณ ศิริงานุสรณ์ (2548) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการบริษัทดำเนินงานก่อสร้างขนาดเล็กที่จัดตั้งใหม่ พบว่า ปัญหาหลักของบริษัทก่อสร้างขนาดเล็กคือการบริหารจัดการบุคลากร โดยเฉพาะผู้ควบคุมงานที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน ผู้บริหารควรอบรมและพัฒนาความรู้ให้กับพนักงานในตำแหน่งนี้ พร้อมพัฒนาการบริหารจัดการภายในเพื่อความมั่นคง สถาปนิกและวิศวกรควรเสริมทักษะทั้งด้านการบริหารและงานก่อสร้าง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. พฤติกรรมการบริโภคกาแฟเพิ่มขึ้นเนื่องจากรสชาติที่เข้มข้นและราคาที่เหมาะสม ลูกค้าส่วนใหญ่เลือกซื้อกาแฟแบบช็อกกลับหรือ Drive Thru เพื่อความสะดวกสบาย และติดตามโปรโมชั่นผ่านสื่อโซเชียล พร้อมให้ความสำคัญกับบรรยากาศภายในร้านที่ตกแต่งทันสมัยและเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (ฐิติชญาน์ ไทยสวัสดิ์, 2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคกาแฟของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคกาแฟมากที่สุด ได้แก่ รสชาติ โปรโมชัน การประชาสัมพันธ์ ความหลากหลายของสินค้า และการบริการของพนักงานขาย ซึ่งล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการเลือกซื้อ

3. การนำหลักพุทธจริยศาสตร์มาใช้ในธุรกิจร้านกาแฟช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่สงบและเป็นมิตร ส่งผลให้พนักงานมีแรงจูงใจและมุ่งมั่นในการทำงานด้วยคุณภาพ การใช้หลักธรรมอย่างเมตตาและอุเบกขาช่วยสร้างความพึงพอใจของลูกค้าและส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับพระสุวรณ์ อินทวนโณ (พรหมบุตร) (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของบริษัท จอยแอนด์คอยน์คอร์ปอเรชั่น จำกัด พบว่า การนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและประสิทธิภาพการทำงานในองค์กร โดยด้านมุทิตาได้รับการให้ความสำคัญสูงสุด ขณะที่ด้านอุเบกขามีค่าต่ำสุด ปัญหาที่พบคือการขาดแผนพัฒนาที่ชัดเจน ควรมีการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพและเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม และซึ่งสอดคล้องกับภัสรา ธนวุฒินาตุล (2567, หน้า 787-800) ได้ทำวิจัยเรื่อง หลักพุทธธรรมในการสร้างองค์กรสันติสุข พบว่า การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น พรหมวิหาร 4, อิทธิบาท 4 และสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานช่วยเสริมสร้างสันติสุขในองค์กร โดยการส่งเสริมศีลธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร บรรยากาศที่ดีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำและการจัดการความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้พนักงานมีความจงรักภักดีและความสำเร็จที่ยั่งยืน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบของการนำพุทธจริยศาสตร์ไปใช้ในธุรกิจร้านกาแฟในระยะยาว ทั้งในแง่ของประสิทธิภาพการทำงาน ความพึงพอใจของลูกค้า และการเติบโตของธุรกิจ ซึ่งจะ

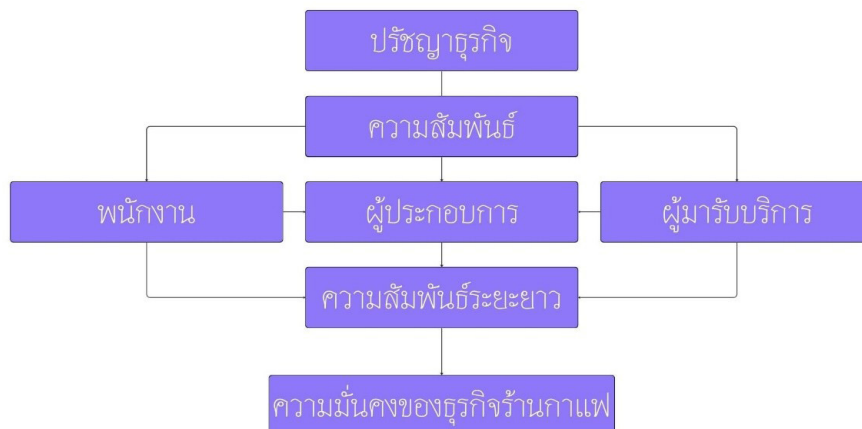
ช่วยให้เข้าใจผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์อย่างละเอียด

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับรู้ของลูกค้าและทัศนคติที่มีต่อร้านกาแฟที่ประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ว่าลูกค้าเห็นความแตกต่างในประสบการณ์การบริการและคุณค่าของธุรกิจจากการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินงานหรือไม่

3. ควรมีการพัฒนาโมเดลหรือกรอบแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในธุรกิจร้านกาแฟที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในภาคธุรกิจต่างๆ โดยการศึกษาจากหลายๆ กรณีศึกษา และทำการทดสอบกับร้านกาแฟต่างๆ เพื่อให้สามารถสร้างแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการใช้งาน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำให้ได้องค์ความรู้ว่า ในมิติของปรัชญาธุรกิจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการ พนักงาน และลูกค้าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงและการเติบโตของร้านกาแฟ ผู้ประกอบการควรนำหลักจริยธรรมและวิสัยทัศน์ที่ดีมาบริหารธุรกิจเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสุขในการทำงานและความพึงพอใจของพนักงาน พนักงานที่มีความมุ่งมั่นและรักในงานจะถ่ายทอดความรู้สึกนี้ไปสู่ลูกค้า สร้างประสบการณ์ที่ดีและการบริการที่มีคุณภาพ การสร้างลูกค้าที่พึงพอใจไม่เพียงแค่เพิ่มยอดขาย แต่ยังสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวและการบอกต่อที่เป็นประโยชน์ต่อการเติบโตในอนาคต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ บุญเจือ และพินพา อาทิตยา. (2538). *พื้นฐานจริยศาสตร์วิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- รัฐิชญาณ ไทยสวัสดิ์. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคกาแฟของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่*. (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธัญญพัทธ์ สอนดง. (2558). *ประยุกต์การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกรรมการบริการลูกค้า ร้านกาแฟ อเมซอน นอกสถานบริการน้ำมันในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2545). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สหธรรมิกจำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). *ธรรมญูชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สวญจำกัด.
- พระสุวรรณ อินทวณโณ (พรหมบุตร). (2557). *การบริหารจัดการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก พรหมวิหาร 4 ของบริษัท จอยแอนด์คอรปอเรชั่น จำกัด*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหา บัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภัชลา สุวรรณนวล, พระครูภาวนาจันทคุณ และพระครูสมุห์ชินรวัตร์ ธิรภโท. (2564). *หลักพุทธธรรม เพื่อเสริมสร้างการทำงานให้สำเร็จและมีความสุข*. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 8(5), 279-291. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รภัสสา ธนวุฒินาคกุล. (2567). *หลักพุทธธรรมในการสร้างองค์กรสันติสุข*. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 12(2).
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2556). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา จำกัด.
- อรุณ ศิริจันสุรณ. (2548). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการ บริษัท ดำเนินงานก่อสร้างขนาดเล็ก ที่จัดตั้งใหม่*. (สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Frederick, C. (1993). *A history of philosophy*. Image Books.
- Friedman, M. (1998). The social responsibility of business is to increase its profits. In L. P. Hartman (Ed.), *Perspectives in business ethics* (International ed.). Singapore: McGraw-Hill.

